

Afgørelser – Reg. nr.: 01287.00

Fredningen vedrører: Borgvold

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 26-10-1950

Fredningsnævnet 17-02-1950

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1950, den 26. oktober, afsagde overfredningsnævnet paa grundlag af skriftlig og mundtlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 976/50 vedrørende fredning af et areal af Borgvold i Viborg.

Den af fredningsnævnet for Viborg amt den 17. februar 1950 afsagte kendelse er saalydende:

"Efter at Viborg Byraad den 6. September 1949 havde vedtaget at lade opføre en Restaurationsbygning i Anlægget "Borgvold" beliggende paa samme Sted nord for "Salonsøen", hvor tidligere "Salonen" laa, har Danmarks Naturfredningsforening ved Skrivelse af 24. November 1949 rejst en Fredningssag med det Formaal at hindre, at Restaurationsbygningen anbringes som vedtaget af Byraadet. Det anføres, at den Udsigt fra Randers Landevej over Tangen nord for "Salonsøen" og udover "Nørresø", der er fremkommet efter "Salonens" Brand, er af saa stor landskabelig Værdi, at den ikke paany maa tillukkes, og at en Bygning af Størrelse som den projekterede paa den forholdsvis smalle Tange vil virke uforholdsmæssig tungt i Landskabet. Foreningen har nedlagt Paastand om, at det ved Kendelse statueres, at Restaurationsbygningen ikke maa anbringes som af Byraadet vedtaget.

Viborg Byraad har protesteret mod den af Foreningen nedlagte Paastand, idet det hævder, at den vedtagne Beliggenhed, der, hvor den gamle "Salon" laa, er den bedste, og har til Støtte herfor bl.a. anført, at de kendte Havearkitekter C. Th. Sørensen og H. Erstad Jørgensen begge har udtalt sig for den vedtagne Placering. Byraadet har endvidere henvist til, at "Salonen" nedbrændte i Efteraaret 1943, og at der derefter har været rigelig Tid for Naturfredningsforeningen til at rejse Frednings-

sag, hvis man ønskede den fremkomne Udsigt over Tangen bevaret. Byraadet har med Henblik paa Restaurationens Placering paa Tangen afholdt ikke ubetydelige Udgifter til Projektering, Vejanlæg, Anlæg af Legeplads m.v., hvilke Udgifter, hvis Kendelsen gaar Byraadet imod, for en Del er spildt, hvilket kunde være undgaaet, hvis Sagen havde været rejst paa et tidligere Tidspunkt. Byraadet har derfor, for det Tilfælde, at Kendelsen gaar Byraadet imod, nedlagt Paastand om en passende Erstatning.

Nævnet finder at maatte give Naturfredningsforeningen Medhold i, at en Bygning som den paatænkte vil virke meget tungt, hvis den anbringes paa "Tangen", og at det vil være urigtigt at spærre den smukke Udsigt, der ved "Salonens" Fjernelse har aabnet sig fra Amtsvejen mod Nord over Tangen og Nørresø.

Nævnet bestemmer derfor, at den Del af "Borgvold", der ligger øst for en Linie fra det vestligste af de øst for den nuværende Landevejsbro, paa Amtsvejens nordlige Side værende Trær til den store Poppel nord for den nu anlagte Rundkørsel, saaledes som denne Linie er indlagt paa det under Sagen fremlagte Kort, ikke maa bebygges, hverken varigt eller midlertidigt, at der ikke paa Arealet maa anbringes Master, Boder, Skure eller andet, der kan virke hindrende for Udsigten eller skæmmende, samt at Arealet ikke maa yderligere beplantes uden Fredningsnævnets Tilladelse.

Ifølge Oplysninger, indhentet af Fredningsnævnet ligger det fredede Areal paa Matr. Nr. 475, og delvis paa Matr. Nr. 132, 133 og 134, Viborg Købstads Grunde, alle tilhørende Viborg Kommune og alle ubehæftede. Nærværende Kendelse vil være at tinglyse paa de nævnte Matr. Nr.e, saaledes at Fredningsnævnet for Viborg Amtsraadskreds har Paataleret.

De fredede Arealer vil være at udstykke.

Under Hensyn til de af Byraadet herefter forgæves afholdte Udgifter til Projektering, Anlæg m.v. finder Nævnet, at der til delvis Dækning af disse bør tillægges Raadet en Erstatning, der skønmæssig fastsættes til 30.000 Kr. Erstatningen udredes med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af Viborg Kommune."

Kendelsen er af Viborg byraad indanket for overfredningsnævnet, som den 15. august 1950 har besigtiget de paagældende arealer og forhandlet med repræsentanter for byraadet og andre i sagen interesserede.

Under sagens behandling for fredningsnævnet har naturfredningskomiteen for Viborg og omegn med tilslutning fra Danmarks naturfredningsforening gjort gældende, at den omhandlede restaurationsbygning burde opføres længere mod vest end efter byraadets vedtagelse. Denne opfattelse blev under den forannævnte forhandling paany gjort gældende af komiteen og foreningen.

Overfredningsnævnet finder imidlertid ikke, at de indvendinger, som er blevet fremført mod opførelsen af restaurationsbygningen paa det af byraadet dertil bestemte areal, fredningsmæssigt er af en saadan vægt, at der er tilstrækkelig begrundelse for at tilsidesætte byraadets skøn med hensyn til den mest hensigtsmæssige anbringelse af bygningen. Det bemærkes herved, at en ændring af byggeplanen saaledes, at bygningen rykkes længere mod vest, efter hvad byraadet har oplyst vil medføre en meget væsentlig merudgift, og at byraadet, som det fremgaar af fredningsnævnets kendelse, havde afholdt betydelige udgifter til projektering m.v., inden fredningssagen blev rejst.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Viborg amt den 17. februar 1950 afsagte kendelse vedrørende fredning af et areal af Borgvold i Viborg ophæves.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

overfredningsnævnets sekretær

FREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t

af

forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for VIBORG amt.

År 1950 den 17. februar kl. 16 afholdt fredningsnævnet for Viborg amtsråds-kreds møde på civildommerkontoret i Viborg.

Der foretoges :

Sag ang. fredning af et areal af " Borgvold " Viborg, matr.nr. 132, 133,134,475, Viborg Købstads by-grunde (fortsat).

**OPHÆVET
V/OFN K**

Mødt var nævnets formand, civildommer Otto Kiørboe, Viborg, det amtsvalgte medlem, amtsvejinspektør A. Dalberg, Viborg, og det kommunevalgte medlem, landsretssagfører Ragen Jørgensen, Viborg.

Nævnet drøftede sagen og afsagde enstemmigt sålydende

od
u

K e n d e l s e :

Efter at Viborg Byråd den 6. september 1949 havde vedtaget at lade opføre en restaurationsbygning i anlæget " Borgvold " beliggende på samme sted nord for " Salonsøen " , hvor tidligere " Salonen " lå, har Danmarks Naturfredningsforening ved skrivelse af 24. november 1949 rejst en fredningssag med det formål at hindre, at restaurationsbygningen anbringes som vedtaget af byrådet. Det anføres, at den udsigt fra Randers Landevej over Tangen nord for " Salonsøen " og udover " Nørresø ", der er fremkommet efter " Salonsøens " brand, er af så stor landskabelig værdi, at den ikke påny må tillukkes, og at en bygning af størrelse som den projekterede på den forholdsvis smalle tange vil virke uforholdsmæssig tungt i landskabet. Foreningen har nedlagt påstand om, at det ved kendelse statueres, at restaurationsbygningen ikke må anbringes som af byrådet vedtaget.

**citeret i Ofn-k.
af 26/10 1950**

Viborg byråd har protesteret mod den af foreningen nedlagte påstand, idet det hævder, at den vedtagne beliggenhed, der, hvor den gamle " Salon " lå, er den bedste, og har til støt-

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01287.00

Dispensationer i perioden: 13-12-1985

V
Danmarks Naturfredningsforening
Frederiksberg Runddel 1
2000 København F

13.12.85

2151 F/85

Viborg Byråd
8800 Viborg

Vedr. lokalplan for om- og tilbygning af Motel Sønder sø, matr.nr. 3241, 325 g m.fl., Viborg Bygrunde.

Fredningsnævnet for Viborg amts sydlige fredningskreds har i afgørelse af 1. november 1985 i medfør af naturfredningslovens § 53 (beskyttelseslinien omkring fortidsminder) på nærmere angivne vilkår givet tilladelse til gennemførelse af lokalplan nr. 34 A, der muliggør om- og tilbygning af Motel Sønder sø ved Randersvej i Viborg. Afgørelsen indebærer, at en del af lokalplanområdet helt udgår af den den lovbestemte beskyttelse af de arealer, der omgiver fortidsmindet Borgvold. Danmarks Naturfredningsforening har påklaget fredningsnævnets afgørelse til overfredningsnævnet.

Lokalplanen, som er vedtaget af Viborg byråd den 25. juni 1985, omfatter et område ved Sønder sø i Viborg midtby syd for Randersvej. Lokalplanen indeholder en række detaljerede retningslinier for områdets fremtidige udformning, koncentreret omkring en om- og tilbygning af Motel Sønder sø.

Umiddelbart nord for Randersvej - uden for lokalplanområdet - ligger en større kommunal park, hvis centrale del udgøres af fortidsmindet Borgvold, et middelalderligt voldsted på ca. 110 x 90 m. Mod nord afgrænses parken af Søvej og et villakvarter, mod øst af Nørresø og mod vest af Sct. Ibsgade og plejehjemmet Sct. Ibsgård. Den østligste og vestligste del af parken ligger uden for beskyttelseslinien efter naturfredningslovens § 53. Syd for Randersvej forløber beskyttelseslinien igennem det eksisterende Motel Sønder sø. I forhold til bestemmelserne i naturfredningslovens § 53 kræves der tilladel-

se til følgende foranstaltninger nævnt i lokalplanen:

- 1) Udførelse af en yderligere etage på motellets nordfløj.
- 2) Etablering af befæstet parkeringsanlæg.
- 3) Beplantning.
- 4) Opstilling af skilte og belysning.

Størstedelen af moteludvidelsen ligger syd for 100 m beskyttelseslinien og kræver således ikke tilladelse efter naturfredningslovens § 53.

Danmarks Naturfredningsforening har principalt påstået fredningsnævnets afgørelse ophævet. Foreningen har bl.a. henvist til, at det eksisterende motel er bygget i 1975 uden fredningsnævnets tilladelse og næppe ville være tilladt af nævnet, hvis der på forhånd var blevet ansøgt herom. Foreningen vil imidlertid ikke påstå den eksisterende bebyggelse fjernet, men finder, at den nu påtænkte udbygning strider afgørende mod de hensyn, der ligger bag naturfredningslovens § 53. For det tilfælde, at overfredningsnævnet finder et kunne tillade udbygningen har foreningen subsidiært ønsket, at det ikke sker ved en delvis ophævelse af beskyttelseszonen, således som fredningsnævnet har besluttet, men ved en dispensation fra naturfredningslovens § 53, hvorved der sikres indseende mod eventuelle fremtidige ændringer inden for lokalplanens område.

Miljøministeriet v/fredningsstyrelsen har for fredningsnævnet udtalt, at udbygningen af motellet kan accepteres, men at hele parkområdet omkring Borgvold bør inddrages som beskyttelseszone.

Viborg byråd har overfor både fredningsnævnet og overfredningsnævnet tilkendegivet, at det samlede parkområde nord for Randersvej kan betragtes som en beskyttelseszone omkring Borgvold.

I sagens behandling har deltaget 9 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Efter naturfredningslovens § 53 må der ikke uden fredningsnævnets tilladelse placeres bygninger, opstilles mæster, foretages beplantninger eller lignende foranstaltninger inden for en afstand af 100 m fra jordfaste fortidsminder. Før tilladelse eventuelt meddeles skal fredningsnævnet indhente en udtalelse fra fredningsstyrelsen. Bestemmelserne tilsigter en kontrol med aktiviteter, der foregår i nærheden af fortidsminderne, og som kan virke skæmmende på disse.

Fortidsmindet Borgvold fremtræder i dag i landskabelig sammenhæng med parken nord for Randersvej, men er uden direkte sammenhæng med lokalplanområdet syd

for Randersvej. De hensyn, der ligger bag naturfredningslovens § 53, kan ikke begrunde, at der nægtes tilladelse til den påtænkte om- og tilbygning af Motel Sønderø, men det findes dog rigtigst, at det pågældende areal forbliver under beskyttelseszonen efter den nævnte lovbestemmelse. I overensstemmelse med Viborg byråds tilkendegivelser bør det samtidig sikres, at hele parken omkring Borgvold fastholdes som et åbent, rekreativt område.

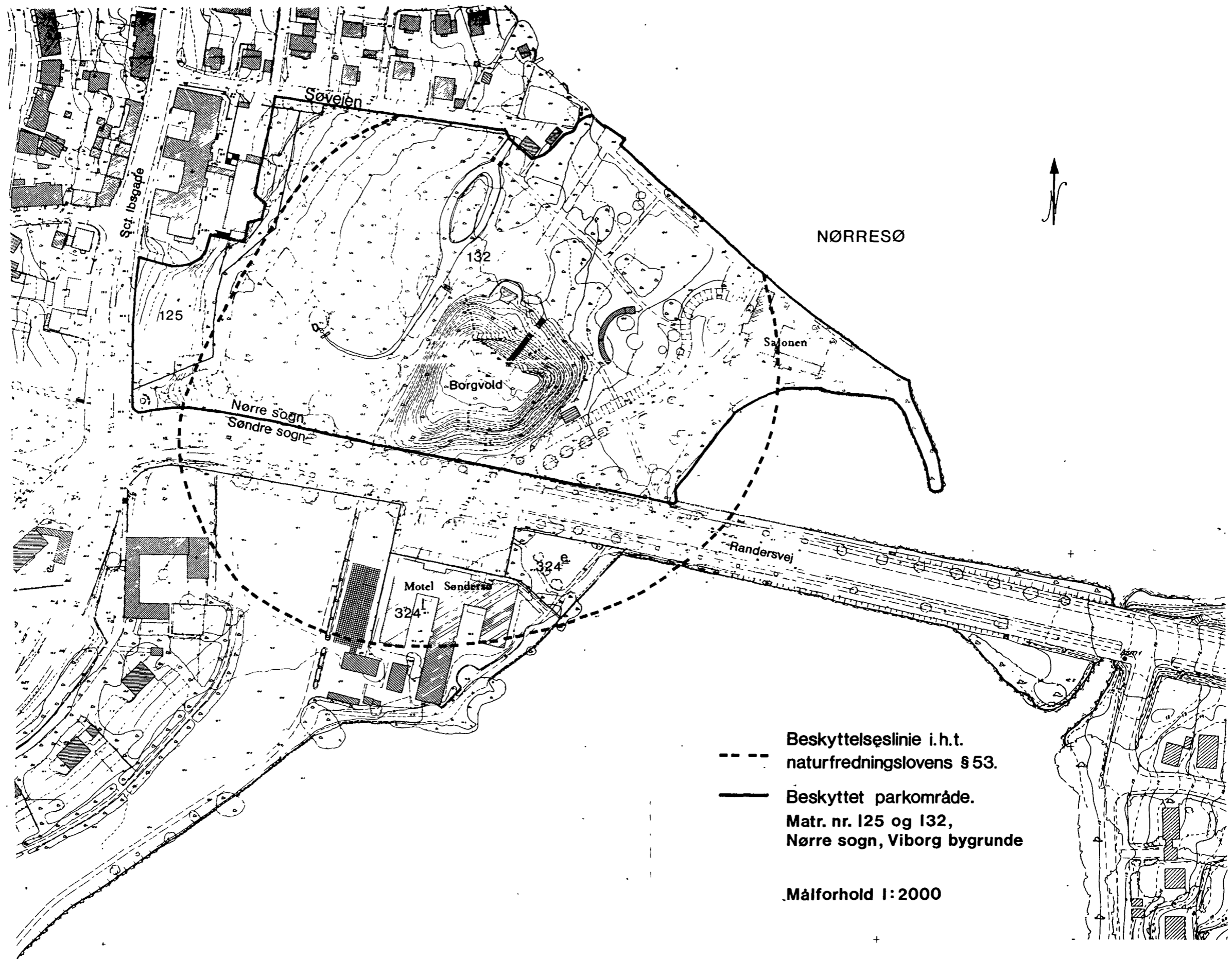
Fredningsnævnets afgørelse ændres herefter til, at der efter naturfredningslovens § 53 gives tilladelse til udførelse af foranstaltninger i overensstemmelse med lokalplan nr. 34 A på følgende betingelser: I den del af den kommunale park omkring Borgvold, som ikke er omfattet af naturfredningslovens § 53, må der ikke foretages nogen ændring af arealernes nuværende tilstand og benyttelse eller foretages matrikulære ændringer uden forud indhentet tilladelse fra miljøministeriet (fredningsstyrelsen). Betingelsen vil blive tinglyst, jfr. naturfredningslovens § 64.

Afgørelsen er truffet med 8 stemmer mod én. Mindretallet fandt det ikke muligt uden besigtigelse at vurdere sagen og har derfor på det foreliggende grundlag ment at burde stemme for en ophævelse af fredningsnævnets afgørelse.

Med venlig hilsen

Søren Thorup

fm.

Udarbejdet af fredningsstyrelsen
 på grundlag af matrikulært og
 teknisk kort

Bilag til overfredningsnævnets
 afgørelse af 13. december 1985
 i sag nr. 2151 F/85

REG. NR. 1287